

J. B.

Wizyta profesora Bolesława Szczesniaka w Polsce

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 17/2, 397-398

1972

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

model artystyki rzeźbiarki z Warszawy, Anny Jarnuszkiewicz. Prezydium Akademii, przychyliając się do oceny jury, przyjęło jej wzór do realizacji. Sąd konkursowy poza tym przyznał dwie drugie nagrody: Grażynie Gierałtowskiej z Warszawy i Antoniemu Kostrzewie z Krakowa; trzy trzecie nagrody: Jackowi Dworskiemu z Wrocławia, Stanisławowi Lipskiemu z Warszawy i Adamowi Myjakowi wraz z Januszem Pastwą z Warszawy oraz cztery wyróżnienia: Krzysztofowi Kędzierskiemu (Kraków), Pelagii Wojewoda-Kopczyńskiej (Poznań), Adamowi Włodarczykowi (Warszawa) i Mieczysławowi Zdanowiczowi (Wrocław).

Po rozstrzygnięciu konkursu nadesłane prace były eksponowane na specjalnej wystawie zorganizowanej przez Związek Polskich Artystów Plastyków. Wszystkie prezentowane tutaj zdjęcia zostały wykonane w Pracowni Fotograficznej Instytutu Sztuki PAN przez Jerzego Langdę.

W Biurze Prezydium PAN znajdują się już wybite medale nagrodzonego projektu Anny Jarnuszkiewicz oraz wydrukowane do nich dyplomy. Oczekujemy więc na pierwszych laureatów.

Jerzy Różewicz

W STULECIE URODZIN BOLESŁAWA MIKLASZEWSKIEGO

W trakcie uroczystej akademii w Szkole Głównej Planowania i Statystyki odbyło się 20 listopada 1971 r. odsłonięcie popiersia prof. Bolesława Miklaszewskiego, wieloletniego dyrektora i rektora Wyższych Kursów Handlowych, Wyższej Szkoły Handlowej i Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie.

Uroczystość odbyła się z okazji setnej rocznicy urodzin Miklaszewskiego (zmarłego we wrześniu 1941 r.). Miklaszewski był chemikiem z wykształcenia i zawodu, ale największe zasługi położył w organizacji i kierowaniu uczelnią, z której w 1949 r. powstała obecna SGPiS. Pracę w niej podjął w 1907 r., a w 1912 r. objął jej kierownictwo, które pełnił z dwoma krótkimi przerwami przez 25 lat. Stał się jednym z twórców największej uczelni ekonomicznej w Polsce, a nawet jednym z twórców wyższego szkolnictwa ekonomicznego, kierowana bowiem przez niego uczelnia była wzorem dla innych tego typu szkół.

J. R.

WIZYTA PROFESORA BOLESŁAWA SZCZESNIAKA W POLSCE

W styczniu 1972 r. przebywał w Warszawie profesor Uniwersytetu w Notre Dame w Stanie Indiana, Bolesław Szczesniak, znany polonijny badacz stosunków kulturalnych między cywilizacją zachodnią a państwami Dalekiego Wschodu: Chinami i Japonią. Wygłosił on w dniach 8 i 13 stycznia 1972 r. w Instytucie Orientalistycznym Uniwersytetu Warszawskiego dwa odczyty: *O recepcji teorii Kopernika w Chinach*, a następnie *O mapach Michała Boyma*, przedstawiając słuchaczom olbrzymi zasób historycznych faktów z tej dziedziny, zdobytych drogą własnych badań.

Prof. Szczesniak rozpoczął swe badania w Japonii jeszcze przed II wojną światową. W jego dużym dorobku naukowym (liczącym sto kilkadziesiąt pozycji wydawniczych), ważne miejsce zajmuje polskie uczestnictwo w kulturalnych powiązaniach Wschodu z Zachodem, co jest niewątpliwie wynikiem jego patriotycznych uczuć. Jest on przy tym znawcą historii krajów słowiańskich, Polski i Rosji w szczególności; opublikował też szereg prac z tego zakresu. Z dziedziny kontaktów polsko-orientalnych przedstawił w swych publikacjach przenikanie teorii ko-

pernikańskiej do Chin i Japonii¹. Oceniał miejsce Benedykta Polaka w średniowiecznym podróżnictwie europejskim². Na gruncie nowych materiałów źródłowych ukazał wielkość zasług wybitnego podróżnika naszego Michała Boyma³, uwzględniając polonica japońskie⁴ i odwołując się do historycznych przykładów stosunków polsko-japońskich. Polskie związki z krajami Dalekiego Wschodu przedstawił na szerokim tle kontaktów innych państw europejskich z tym rejonem, których w średniowieczu najwybitniejszym reprezentantem był Marco Polo⁵. Nie pomijał też problematyki rozwoju wiedzy o krajach orientalnych w przeszłości, jaką np. w XVII w. reprezentował Athanasius Kircher⁶. Sięgał też do innych problemów zajmujących żywo uczonych współczesnych, jak np. przedkolumbijskie podróże i odkrycia⁷.

J. B.

PRACA DOKTORSKA O PROBLEMACH METODOLOGICZNYCH ODKRYĆ LAVOISIERA

W dniu 15 listopada 1971 r. odbyła się na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Warszawskiego publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Elżbiety Pétruskiej-Madej pt. *Niektóre problemy metodologiczne odkryć Lavoisiera*. Praca ta wykonana została pod kierunkiem doc. W. Krajewskiego; recenzentami byli: doc. S. Amsterdamski i doc. H. Stonert.

Rozprawa składa się z Wstępu oraz siedmiu rozdziałów: *Teoria flogistonowa, Odkrycie roli tlenu w procesach spalania, Odkrycie prawa zachowania masy, Zasady metodologiczne Lavoisiera, Lavoisier a tradycja filozoficzna, Lavoisier a tradycja chemiczna, Lavoisier a sens pojęcia odkrycia naukowego*. Całość pracy dopełniają przypisy oraz wykaz cytowanej literatury.

¹ *The Penetration of the Copernican Theory into Feudal Japan*. „Journal of the Asiatic Society” London 1944 s. 52—61; *Notes of the Copernican Theory in China, Seventeenth-Nineteenth Centuries*. „Journal of the Royal Asiatic Society” London 1945 s. 30—38; *Copernican Astronomy in Old China and Japan*. „Bulletin of the Polish Institute of Sciences and Letters”, 3: New York 1946 s. 699—717.

² *Benoit le Polonois, dit le Vratislavien, et son role dans l'union de la Ruthenie de Halicz avec Rome en 1246*. „Antemurale” Vol. 1: Roma 1954 s. 39—50; *The Mission of Giovanni de Plano Carpini and Benedict the Pole of Vratislavia*. „The Journal of Ecclesiastical History” Vol. 7: London 1956 nr 1 s. 12—20.

³ *Note on the Spelling of the Family Name of Michael Boym (1612—1659) Missionar in China*. „Rocznik Orientalistyczny” 1949 s. 235—238; *The Writing of Michael Boym. Monumenta Serica*. „Journal of the Oriental Studies” 14: Tokyo 1955 s. 481—538; *The Seventeenth Century Maps of China: An Inquiry in the Compilations of European Cartographers*. „Imago Mundi” 13: 1956 s. 116—136; *The Mappa Imperii Sinarum of Michael Boym*. „Imago Mundi” 19: 1965 s. 113—115.

⁴ *Polonica japońskie: materiały japońskie dotyczące wpływów kulturalnych oraz wiedzy o Polsce w Japonii*. „Teki Historyczne” („Historical Papers”) 6: London 1954 nr 3/4 s. 160—174.

⁵ *The Laurentian Bible of Marco Polo*. „Journal of the American Oriental Society” 75: New Haven 1955 nr 3 s. 173—179; *Milione of Marco Polo. According to the Newly Discovered Documents*. „T'oung Pao” 48: 1960 s. 447—452; *Recent Studies on Marco Polo*. „Journal of the American Oriental Society” 76: 1956 s. 228—229.

⁶ *Athanasius Kircher's China Illustrata*. „Osiris” 10: Bruges 1952 s. 385—411.

⁷ *Notes and Remarks on the Newly Discovered Tartar Relation and the Vinland Map*. „Journal of the American Oriental Society” 86: 1966 s. 373—376; *The Tartar Relation and the Vinland Map: The Their Significance and Character*, in the Symposium vol.: *Proceeding of the Vinland Map Conference* (Międzynarodowe Sympozjum zorganizowane przez Smithsonian Institution). University of Chicago Press 1971 s. 93—103.